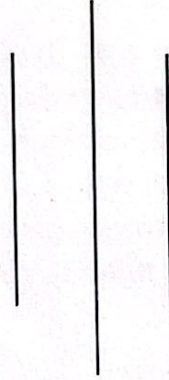

पत्रकारितामा राजनीतिक आबद्धता र प्रभाव
साप्ताहिक पत्रिकाका पत्रकारहरूको राजनीतिक संलग्नता र त्यसले लेखनमा पारेको प्रभावसम्बन्धी अध्ययन

त्रिभुवन विश्वविद्यालय पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभाग स्नातकोत्तर तह दोस्रो वर्षका लागि प्रस्तुत
शोधपत्र

शोधकर्ता

तिलकप्रसाद पाठक
त्रि. वि. दर्ता नं. १९८८९ - ९५
परीक्षा रोल नं. ३९०७
स्नातकोत्तर तह, दोस्रो वर्ष
पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभाग
रत्नराज्य लक्ष्मी क्याम्पस
२०६३

TRIBHUVAN UNIVERSITY
त्रिभुवन विश्वविद्यालय
CENTRAL DEPARTMENT OF JOURNALISM & MASS COMMUNICATION

पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभाग

विभागीय प्रमुखको कार्यालय

रत्न राज्यलक्ष्मी क्याम्पस, प्रदर्शनी मार्ग, काठमाडौं, नेपाल
Office of the Head Department
Ratna Rajyalaxmi Campus, Exhibition Road, Kathmandu, Nepal
Ph : 4232530
Website : www.journalism.edu.np

No. :

Date : २०७३/६/५

सिफारिस पत्र

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभाग, रत्नराज्यलक्ष्मी क्याम्पसको स्नातकोत्तर तहका श्री तिलकप्रसाद पाठकले मेरो निर्देशनमा पत्रकारितामा राजनीतिक आवद्धता र प्रभाव : साप्ताहिक पत्रिकाका पत्रकारहरूको राजनीतिक संलग्नता र त्यसले लेखनमा पारेको प्रभावसम्बन्धी अध्ययन शीर्षकमा शोधपत्र लेख्नुभएको हो । यो त्रिभुवन विश्वविद्यालयको आवश्यक ढाँचा बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसैले प्रस्तुत शोधपत्र परीक्षणका लागि सिफारिस गर्दछु ।

वद्री पौडेल
शोधपत्र निर्देशक

TRIBHUVAN UNIVERSITY
त्रिभुवन विश्वविद्यालय
CENTRAL DEPARTMENT OF JOURNALISM & MASS COMMUNICATION
पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभाग

विभागीय प्रमुखको कार्यालय
रत्न राज्यालक्ष्मी क्याम्पस, प्रदर्शनी मार्ग, काठमाडौं, नेपाल
Office of the Head Department
Ratna Rajyalaxmi Campus, Exhibition Road, Kathmandu, Nepal
Ph : 4232530
Website : www.journalism.edu.np

Date : 2073/11/28

Ref. No. :

त्रिभुवन विश्वविद्यालय मानविकी तथा समाजशास्त्र संकाय पत्रकारिता तथा आमसञ्चार केन्द्रीय विभागअर्न्तगतको पत्रकारिता तथा आमसञ्चार विषयको सातौं पत्रको प्रयोजनका निम्ति श्री तिलक प्रसाद पाठकले पत्रकारितामा राजनीतिक आवद्धता र प्रभाव : साप्ताहिक पत्रिकाका पत्रकारहरूको राजनीतिक संलग्नता र त्यसले लेखनमा पारेको प्रभावसम्बन्धी अध्ययन शीर्षकमा लेख्नुभएको शोधपत्रलाई यो मूल्याङ्कन समिति स्वीकृति प्रदान गर्दछ ।

वद्री पौडेल
शोध निर्देशक

वद्री पौडेल
विभागीय प्रमुख

डा पियुषराज मिश्र
बाह्य निर्देशक

मेरो भन्नु

त्रिभुवन विश्वविद्यालय पत्रकारिता तथा आमसंचार केन्द्रीय विभाग स्नातकोत्तर तहको दोस्रो वर्षको शोधपत्र तयार गर्ने क्रममा यो अध्ययन तथा अनुसन्धान गरिएको हो । अध्ययनको क्रममा शोध निर्देशक रहनुभएका आमसंचार तथा पत्रकारिता केन्द्रीय विभागका गुरु वद्री पौड्यालप्रति हृदयदेखि हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । उहाँको स्पष्ट निर्देशन, सुझाव, सल्लाह, दृष्टिकोण यस अनुसन्धानका लागि मुख्य मार्गदर्शक बनेको छ । उहाँको निरीक्षण, सुझाव र प्रोत्साहनबिना यो अध्ययन सम्भव हुने थिएन । अध्ययनका क्रममा सुझाव, सल्लाह तथा निर्देशन दिएर सहयोग पुऱ्याउनुहुने अर्का गुरु चिरञ्जीवी खनालप्रति पनि धन्यवाद प्रकट गर्न चाहन्छु ।

धन्यवादका अन्य पात्रहरूमा ती पत्रकारहरू छन्, जसले प्रश्नावली भरी सहयोग पुऱ्याए । शोधपत्र तयारीका क्रममा कुनै न कुनै भूमिकावाट सहयोग पुऱ्याउने मित्रहरू भुवन केसी, शालिग्राम तिवारी, कृष्णप्रसाद आचार्य, ऋषिकेश दाहाल, दीपक अधिकारी, दिनेशजंग शाहलाई पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु । त्यस अतिरिक्त शोधपत्रको शुद्धाशुद्धी हेरी सहयोग गरिदिनुहुने सिद्ध तिमिल्सिना र चार्ट बनाउन सहयोग गर्नुहुने घनश्याम डंगोल पनि धन्यवादका पात्र हुनुहुन्छ । अन्तमा, शोधपत्रका लागि विभिन्न कोणवाट सहयोग पुऱ्याउनुहुने मेरा पारिवारिक सदस्यहरूप्रति पनि हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

तिलकप्रसाद पाठक

अध्याय एक	2
१. पृष्ठभूमि (Background).....	2
१.१ नेपालमा पत्रकारिताको विकास	2
१.२ साप्ताहिक पत्रिका र राजनीतिक पत्रकारिताको उदय	7
१.३ समस्या कथन (Statement of Problem)	12
१.४ अध्ययनको उद्देश्यहरू (Objectives of Study)	13
१.५ अध्ययनको महत्त्व (Importance of study)	13
१.६ अध्ययनको सीमा (Limitation of Study)	14
१.७ शोधको संगठन	14
अध्याय दुई	15
२ सन्दर्भ सामग्रीको पुनरावलोकन (Literature Review).....	15
अध्याय तीन.....	21
३ अनुसन्धान विधि (Research Methodology).....	21
अध्याय चार.....	24
४ परिणाम (Result).....	24
४.१ साप्ताहिक पत्रिकाका पत्रकारहरूको स्थिति.....	24
४.२ साप्ताहिक पत्रिकाका पत्रकारहरूको अनुभव	26
४.३ पत्रकारितामा प्रवेश	28
४.४ लेखनमा राजनीति	29
४.५ पेसाप्रतिको सन्तुष्टि	31
४.६ पेसाप्रतिको निरन्तरता.....	32
४.७ पत्रकारिता : मिसन कि व्यावसायिक ?	34
४.८ राजनीतिक दलसँगको आबद्धता	35
४.९ राजनीतिक आबद्धता र फाइदा	40
४.१० लेखनमा प्रभाव	43
४.११ सम्पादनमा राजनीतिक पूर्वाग्रह	46
४.१२ साप्ताहिक पत्रिका र पत्रकारबारेको धारणा.....	48
अध्याय पाँच	53
५ विषयवस्तु विश्लेषण (Content Analysis)	53
५.१ समाचार सामग्री विश्लेषण.....	53
अध्याय छ.....	65
६ निष्कर्ष/सुझावहरू (Conclusion and Recommendations).....	65
६.१ निष्कर्ष (Conclusion).....	65
६.२ सुझावहरू (Recommendations).....	70
६.३ अनुसन्धानका थप मुद्दाहरू (Subjects matter for further Study)	72
७ सन्दर्भ सामग्रीहरू (References)	73
८ अनुसूचीहरू	76
८.१ प्रश्नावली	76
८.२ अनुसन्धानमा सहभागी साप्ताहिकहरूको नाम	78